

GRĂDINILE JAPONEZE ÎN EUROPA / JAPANESE GARDENS IN EUROPE

Maria BOȘTENARU DAN

Cercetător dr. arh. / *Researcher PhD. Arch.*, UAUIM

maria.bostenaru@iaim.ro

Rezumat

Ca un omagiu la aniversarea nașterii lui Constantin Brâncuși am abordat tema grădinilor japoneze în Europa. Unul din elevii acestuia a fost Isamu Noguchi, sculptor și peisagist. La proiectele de peisagistică sub îndrumarea regretatului Dieter Kienast mi s-a sugerat să consult arhitectura peisajului lui Noguchi pentru studiile proprii. Astfel de proiecte au fost cele pentru grădina de la Tate gallery Londra (grădină realizată de Dieter Kienast dar și propusă ca studiu studenților săi în prealabil) și proiectul utopic Grădina paradisului. Grădina paradisului este un concept oriental. În cercetarea ulterioară, am consultat grădini japoneze din Europa (Germania la Hamburg și Karlsruhe, Monaco, Italia – Institutul cultural japonez și Orto botanico, Austria – mai multe grădini de diferite tipologii din Viena, Ungaria și România) pentru a învăța elementele acestor grădini, precum și literatura de profil, incluzând chiar și analiza acestor grădini din afara Japoniei. Grădinile ilustrează tipologia grădinii de piatră și a grădinii cu lac și casă de ceai, a grădinii accesibile și a grădinii de privat. Cercetarea a fost invitată spre prezentare și la lansarea noii traduceri a romanului *Sunetul muntelui* al lui Yasunari Kawabata la serile japoneze Humanitas.

Cuvinte cheie: proiect, Japonia, grădină

Abstract

This article approaches the topic of Japanese gardens in Europe as tribute to the anniversary of Constantin Brâncuși's day of birth. One of his pupils was Isamu Noguchi, sculptor and landscape architect. At the landscape projects advised by late Dieter Kienast I was suggested to consult Noguchi's landscape architecture for the own studies. These projects were the garden of Tate gallery in London (garden realised by Dieter Kienast but previously proposed for study at the university) and the utopia project Paradise garden. Paradise garden is an oriental concept. In the latter research I consulted Japanese gardens in Europe (Germany in Hamburg and Karlsruhe, Monaco, Italy – the Japanese Cultural Institute and Orto botanico, Austria – more gardens and different typologies in Vienna, Hungary and Romania) to learn the elements of these gardens as well as literature, including the analyse of these gardens outside Japan. The gardens illustrate the typology of the stone garden and of the garden with lake and tee house, of the accessible garden and the garden to look at. This research was also invited for presentation at the launch of the new translation of the novel „The sound of the mountain” by Yasunari Kawabata at the Japanese evenings at the Humanitas Publishers' bookshops.

Keywords: project, Japan, garden

Cultura japoneză, din motive spirituale, are o altă abordare în prinderea peisajului în formă cultă, cum ar fi cea a grădinii. O primă manifestare este cea a miniaturii din casă, a vazei de ikebana. Ca și în cazul ikebana, și grădina urmează reguli de conformare care să mimeze un peisaj liber, ca cel englez, dar după reguli invizibile. Dintre numeroasele opere literare tratând concordanța dintre starea sufletească și peisaj amintim romanul „La răscruce de vânturi” de Emily Bronte, romanul preferat al autoarei, ale cărui ecranizări au fost studiate în acest sens. Și peisajul japonez redă starea de spirit, dictată însă de regulile cosmice.

Prezentarea și clasificarea grădinilor japoneze

Grădinile japoneze pot fi clasificate după dimensiune, acces sau elemente (Hrdlička and Hrdličková, 1996). Chiar și grădinile așa zis mari sunt destul de mici, dar mai interesante sunt celelalte clasificări. Vom vedea grădini proiectate numai spre a fi privite, a fi motiv de reflexie în termeni spirituali, pentru care perspectiva aeriană este cea mai importantă, și grădini care pot fi parcurse. În primul caz sunt interesante grădinile Zen (după reflexia budistă a unui călugăr din Kyoto, și destinate să fie ocazie de reflexie precum gravurile), grădini uscate Kare-san-sui, din elemente minerale, piatră mai ales, în care piatra poate reprezenta marea sau râul care curge. În cultura europeană elementul mineral în natură și-a găsit acces prin land art, care folosește elemente de nisip. În cazul grădinilor cu elemente vegetale este exploatată diferența de relief pentru a crea un peisaj în miniatură Tsukiyama, cu munte și mare. Este și reflexia din romanul lui Yasunari Kawabata, despre sunetul muntelui sau sunetul mării, în funcție de vârstă una din formele de relief ne atrage, observație pe care am găsit-o și de exemplu la Thomas Mann în literatura europeană. Lacul din grădină reprezintă marea iar dealul muntele.

The Japanese culture, for spiritual reasons, had a different approach in catching the landscape in arranged form, as in case of gardens. A first approach is that of the miniature in the house, of the ikebana vase. As in the case of ikebana, also the garden follows conformation rules to simulate a free landscape, as in the English landscape, but after invisible rules. Out of the numerous literary works which reflect the connection between landscape and soul Wuthering Heights by Emily Bronte is chosen, the favourite novel of the author, the adaptation to film of which was also studied. The Japanese landscape also reflects the state of spirit but after cosmic order rules.

Presentation and classification of Japanese gardens

The Japanese gardens can be classified after dimension, access or elements (Hrdlička and Hrdličková, 1996). Also the so-called big gardens are relatively small, but more interesting are the other classifications. We will see gardens designed only to be seen, to be reason for meditation in spiritual terms, for which the aerial view is the most important, and gardens to walk through. In the first case the Zen gardens are important (after the Buddhist reflection of a monk in Kyoto and reflection occasion like the ink drawings), dry gardens Kare-san-sui, out of mineral elements, mainly stone, in which the stone can represent the sea or the river which flows. In the European culture the mineral element from nature found its way through land art, which uses sand elements. In case of the gardens with vegetal elements the difference of height in topology is employed to make a miniature landscape Tsukiyama, with mountain and sea. It is also the reflection in the novel of Yasunari Kawabata, about the sound of the mountain, depending on the age one of the geomorphology forms attracts as, an observation we found also at Thomas Mann in the European literature. The lake in the garden represents the sea and the hill the mountain.

Elementul cel mai important al grădinii japoneze este fără îndoială cireșul, sakura în japoneză. Uneori, precum în Herăstrău sau pe insula Dunării din Viena, grădina japoneză constă numai din acești cireși (Fig. 1). Grădina poate fi admirată din interior sau de pe balcon, tsuridono. Este atât cazul grădinilor de piatră Zen, cât și al celor accesibile. Rolul ferestrei în casa japoneză este diferit de cel în casa europeană, nu este o deschidere într-o casă gândită închisă, ci o legătură între acoperiș și sol, ca elemente limită de sine stătătoare, un element preluat de modernism. Vedem foarte bine rolul grădinii de a fi privită și la una din grădinile sculptorului și peisagistului Isamu Noguchi pentru grădina japoneză de la UNESCO din Paris. Isamu Noguchi a fost elev al lui Constantin Brâncuși. Este și diferența față de grădinile chineze, grădinile japoneze fiind văzute din afară sau în parcurs.

The most important element in the Japanese garden is surely the cherry tree, sakura in Japanese. Sometimes, like in the Herăstrău park in Bucharest or on the Danube Island in Vienna, the Japanese garden consists just of these cherry trees (Fig. 1). The garden can be admired from the interior or from the balcony, tsuridono. It is both the case of the stone Zen gardens and of the accessible ones. The role of the window in the Japanese house is different of that in the European House, it isn't an opening in a house thought closed, but a connection between roof and soil, as self standing limit elements, as taken over from Modernism. We see well the role of the garden to be looked at in one of the gardens of the sculptor and landscape architect Isamu Noguchi for the Japanese garden at the UNESCO headquarters in Paris. Isamu Noguchi was a student Constantin Brâncuși. It is also the difference to Chinese gardens, the Japanese ones being seen from outside of or in the route.

Fig. 1. Cireș înflorit la Viena / Blossoming cherry tree in Vienna.

Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016

Fig. 2ab. Lanterne de piatră în Setagaya park, Viena /
Stone lanterns in Setagaya Park, Vienna.
Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016

Alte elemente ale grădinilor japoneze sunt lanternele din piatră, torô (Fig. 2) din perioada Naia și Heia, cel mai nou. Inițial reprezentau cele 5 elemente ale cosmologiei budiste (pământul, apa, focul, aerul, vidul) în succesiune verticală. Acestea introduc elementul sculptat. În dezvoltarea grădinii japoneze de la Karlsruhe, înainte de amenajarea propriu-zisă la expoziția de grădini, au fost aduse elemente sculptate pe parcursul anilor.

Other elements of the Japanese gardens are the stone lanterns, torô (Fig. 2) from the Naia and the newest, Heia period. Initially they represented the 5 elements of Buddhist cosmology (earth, water, fire, air and void) in vertical succession. These introduce the sculpted element. In the development of the Japanese garden in Karlsruhe, Germany, before the actual arrangement at the garden exhibition, over the years carved elements were brought.

Fig. 3. Podul în grădina japoneză /
The bridge in the Japanese garden.

Foto / Photo:
M. Bostenaru 2013 / 2016

a. Hamburg

b. Roma / Rome

Fig. 4. Grădina japoneză de la Monaco /
The Japanese garden in Monaco.

Foto / Photo: M. Bostenaru 2003.

Fig. 5. Gardul și poarta grădinii /
The garden's fence and gate

Foto / Photo: M. Bostenaru 2003 / 2016

a. Grădina Takasaki / *Takasaki garden,*
Oberlaa, Viena

b. Grădina din Monaco / *The garden in Monaco.*

Un alt element este apa, ca lac și cascadă, koi, cu pești. Apa aduce cu sine un mod specific de conformare a grădinii japoneze, podul, care apare din perioada Heia (Fig. 3). Fie ca este peste un râu uscat, ca la Hamburg sau peste lac, ca la Roma și Monaco (Fig. 4), podul este un element care solicită atenția în parcurs. Grădinile sunt înconjurate de gard (Fig. 5). Unul dintre principii este însă să încorporeze macropeisajul.

Another element is the water, as lake and waterfall, koi, with fishes. The water brings up a specific means of conformation of the Japanese garden, namely the bridge (Fig. 3). Be it over a dry river, as in Hamburg or over the lake, as in Rome and Monaco (Fig. 4) the bridge is an element which asks for attention on the route. The gardens are surrounded by a fence (Fig. 5). One of the principles is however to include the macrolandscape.

Fig. 6. Grădina japoneză din Karlsruhe /
The Japanese garden in Karlsruhe.
Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016.

Japanese gardens in Europe

The best known Japanese garden in Europe is the one in Monaco (Fig. 4). It has been designed by the landscape architect Yasuo Beppu. It is a relatively big garden, with lake, but also with Zen reflection garden.

The Japanese garden in Karlsruhe (Fig. 6) starts its history in 1914. However, it was arranged in today's shape in 1967, when on the current place in the city park with zoo the Bundesgartenschau, the federal exhibition of gardens, took place. The landscape architect was Keiji Ujihara. It is a walk in garden, with lake.

Fig. 7ab. Grădinile japoneze din Hamburg /
The Japanese gardens in Hamburg.
a. Grădina peisageră / Landscape garden
b. Grădina cu pavilion de ceai / Garden with tea pavilion.
Foto / Photo: M. Bostenaru, 2013.

Grădini japoneze în Europa

Cea mai renumită grădină japoneză din Europa este cea de la Monaco (Fig. 4). A fost proiectată de arhitectul peisagist Yasuo Beppu. Este o grădină relativ mare, cu lac, dar și cu grădină de reflexie Zen. Grădina japoneză din Karlsruhe, Germania (Fig. 6) își începe istoria din 1914. A fost amenajată în forma actuală în 1967, când pe locul actual al parcului orașului cu grădină zoologică a avut loc Bundesgartenschau, expoziția de grădini federală. Arhitectul peisagist a fost Keiji Ujihara. Este o grădină accesibilă, cu lac.

Tot unei expoziții de grădini își datorează existența și grădinile din Hamburg. În 1935 a avut loc expoziția pe locul căreia se găsește acum parcul Planten un Blomen (Pflanzen und Blumen adică plante și flori în dialect). În parc se găsesc două grădini japoneze: o grădină peisagistă și o grădină cu pavilion de ceai, cea mai mare de acest tip din Europa (Fig. 7). Grădina peisagistă a fost proiectată în 1988 de arhitectul peisagist Yoshikuni Araki (1921–1997), care a fost distins cu premiul Keiji Uehara, după arhitectul peisagist al grădinii din Karlsruhe. Este o grădină accesibilă, cu element de apă, dar nu în forma clasică a unui lac. Se remarcă aceeași formă de pod ca la râul uscat de la grădina cu pavilion de ceai. Grădina cu pavilion de ceai (dreapta) a fost proiectată în 1990 tot de arhitectul peisagist Yoshikuni Araki. Pavilionul de ceai este o construcție dezvoltată în concordanță cu ceremonialul ceaiului chanoyu, cu bază în filosofia Zen. Pavilioanele de ceai au apărut în perioada Sengoku, în jur de 1500, iar grădinile cu pavilion de ceai, din perioada Muromachi sau Momoyama se numesc roji. Aici se vede importanța gardului, ca intrare într-un loc sacru pe cărarea spre pavilion.

În grădina japoneză de la Institutul cultural japonez de la Roma (Fig. 8) pavilionul de ceai are o interpretare aparte. Clădirea însuși a institutului este pe locul acestuia, cu posibilitatea de a admira grădina de pe balcon. Clădirea însă nu este din lemn, precum pavilioanele de ceai care au influențat grădinile japoneze, ci din beton imitând lemnul. Arhitectul peisagist al grădinii a fost Ken Nakajima (1914–2000). Tot Ken Nakajima a mai proiectat două grădini în Europa, cea de la Orto botanico (grădina botanică) din Roma¹ (Fig. 8) (Loparco, 2008) și Setagaya Park din Viena (Fig. 9). Grădinile japoneze fac uz de panta terenului în orașul de pe cele 7 coline, institutul

The gardens in Hamburg do also due their existence to a garden exhibition. In 1935 the exhibition on which place now there is the park Planten un Blomen (Pflanzen und Blumen, namely plants and flowers in dialect). In the park there are two Japanese gardens: a landscape garden and a garden with tea pavilion, the biggest of this type in Europe (Fig. 7). The landscape garden (left) was designed in 1988 by the landscape architect Yoshikuni Araki (1921–1997), who was awarded the Keiji Uehara prize, after the landscape architect of the garden in Karlsruhe. It is an accessible garden, with water element, but not in the classical shape of a lake. We see the same bridge type as at the dry river in the garden with tea house. The garden with tea house (right) was designed in 1990 also by the landscape architect Yoshikuni Araki. The tea house is a construction developed in accordance with the ceremony of the tea, also on the basis of Zen philosophy. The tea houses appeared in the Sengoku time, around 1500, and the gardens with tea house in the periods Muromachi or Momoyama and are called roji. Here one can see the importance of the fence, as entrance to a sacred place on the path to the pavilion. In the Japanese garden at the Japanese Cultural Institute in Rome¹ (Fig. 8) the teahouse has a special interpretation. The building itself of the institute is on its place, with the possibility to admire the garden from the balcony. The building is however not out of wood, as the tea houses which influenced the Japanese gardens, but out of concrete simulating timber. The landscape architect of the garden was Ken Nakajima (1914–2000) and it was built in the 1960s. Ken Nakajima designed another two gardens in Europe, that at Orto botanico (botanical garden) in Rome (Fig. 8 right) (Loparco, 2008) and Setagaya Park in Vienna (Fig. 9). The Japanese gardens use the slope of the terrain in the city of 7 hills, the Japanese institute being situated in vale Giulia, a

1 Giardino del Istituto Giapponese di Cultura a Roma.

1 Giardino del Istituto Giapponese di Cultura a Roma.

japonez de cultură fiind situat în vale Giulia, o zonă în care după expoziția din 1913 pentru a se păstra caracterul internațional au fost construite institute culturale, iar orto botanico fiind situat la poalele Gianicolo, o zonă asemănătoare. Grădina de la Orto botanico are un real pavilion de ceai cu lac în zona superioară.

Setagaya Park este situat în zona de nord a Vienei, Heiligenstadt². A fost construit în 1992. Tot în zona de nord este situat și Tora San Park (Fig. 10), precum și o grădină din curtea școlii din Kagran. Este o zonă de simpozioane internaționale, lângă brațul mort al Dunării.

2 Wien jetzt oder nie.

a. Grădina institutului japonez de cultură /
Garden of the Japanese Institute of Culture

b. Grădina Orto botanico / *Orto Botanico Garden*

zone where after the exhibition in 1913 in order to keep the international character cultural institutes were constructed, and the orto botanico was situated at the feet of Gianicolo, a similar zone. The garden at Orto botanico has a real tea house in the upper part.

Setagaya Park is situated in the Northern part of Vienna, Heiligenstadt². It was constructed in 1992. Also in the Northern part is situated Tora San Park (Fig. 10), as well as a garden in the schoolyard of Kagran. It is a zone of international symposia, next to the dead brace of the Danube.

2 Wien jetzt oder nie.

Fig. 8 Grădini japoneze la Roma / *Japanese gardens in Rome*

Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016.

Tora San Park, în onoarea personajului de film, a fost situat aici pentru că în cadrul filmului un unic episod a fost filmat în curtea unui Heuriger, în Floridsdorf, această zonă a Vienei. Este vorba de vii de la marginea Vienei unde se pot face degustări, un element important de cultură locală. Parcul este de mici dimensiuni și inclus în zona verde, este un parc de privit și nu de accesat. Pietrișul fin alb amintește abordarea grădinilor uscate și land art. Tot un parc de privi teste grădina japoneză din parcul castelului Schönbrunn din Viena (Fig. 11). Grădina este însă de cu totul altă natură, cu elemente de piatră și de apă. Grădina a fost construită în 1913, în perioada imperiului, s-a deteriorat pe parcursul anilor și a fost reconstruită în anii 1990.

Tot o grădină reconstruită este grădina Takasaki (Fig. 12) din parcul de recreere Oberlaa din sudul Vienei. Parcul s-a format în urma expoziției de grădini din 1974, în mod similar cu cele amintite din Germania. Arhitectul grădinii japoneze, situate între alte grădini model, a fost Kinsaku Nakane (1917-1994). Grădina s-a deteriorat și a fost reconstruită în forma inițială.

În România cea mai veche grădină japoneză este în grădina botanică din Cluj (Borza, 1939) din 1929. Două grădini japoneze se găsesc în grădina botanică de la Jibou (1968), județul Sălaj, în fostul parc al familiei Wesselényi. La Craiova, în grădina botanică din 1959, a fost amenajată recent o grădină japoneză de către sculptorul român Gabi Rizea. La Timișoara sectorul Asia al parcului botanic include o grădină japoneză amenajată în 1987-89³. Una din cele mai tinere este cea din Galați, din 1992. În grădinile botanice de la Focșani și Constanța, se află în curs de amenajare grădini japoneze, prin eforturile unor cercuri de prietenie româno-japoneze. În București grădina japoneză din parcul Herăstrău va fi restaurată.

Tora San Park, in the honour of the film character, was situated here because in frame of the film just one episode was filmed in the courtyard of a Heuriger, in Floridsdorf, this zone of Vienna. These are vineyards on the edge of Vienna where wine can be tasted, an important local culture element. The park is of small size and included in the green zone, it is a park to be looked at and not to access. The fine white gravel reminds the approach of dry gardens and land art. Also a park to look at is the Japanese garden in the Schönbrunn castle park in Vienna (Fig. 11). The garden is of a totally different type, with stone and water elements. The garden was constructed in 1913, in the time of the empire, was damaged during the years and reconstructed in the 1990s.

Also a reconstructed garden is the garden of Takasaki (Fig. 12) in the cure park of Oberlaa in the South of Vienna. The park was shaped after the garden exhibition of 1974, in a similar mode with those mentioned in Germany. The architect of the Japanese garden, situated among other model gardens, was Kinsaku Nakane (1917-1994). The garden deteriorated and it was reconstructed in the initial shape.

In Romania the oldest Japanese garden is in the botanical garden in Cluj (Borza, 1939) from 1929. Two Japanese gardens are in the botanical garden in Jibou (1968), Sălaj county, in the former park of the family Wesselényi. In Craiova, in the botanical garden from 1959, recently a Japanese garden was adjusted by the Romanian sculptor Gabi Rizea. In Timișoara the Asia sector of the botanical park includes a Japanese garden arranged 1987-89³. One of the recent ones is in Galați, from 1992. In the botanical gardens from Focșani and Constanța, Romanian-Japanese friendship circles began the arrangement of Japanese gardens. In Bucharest, the Japanese garden in Herăstrău park (Fig. 13) will be restored.

3 <http://www.primariatm.ro/ik/index.php?meniuld=2&viewCat=3178§iune=primaria>

3 <http://www.primariatm.ro/ik/index.php?meniuld=2&viewCat=3178§iune=primaria>

Fig. 9. Setagaya Park, Viena. Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016.

Fig. 10ab. Tora San Park, Viena. Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016.

Fig. 11. Grădina japoneză / Japanese garden in Schönbrunn, Viena. Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016.

Fig. 12. Grădina Takasaki din parcul Oberlaa /
Takasaki Garden in Oberlaa Park, Vienna.

Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016.

Fig. 13ab. Grădina japoneză din parcul Herăstrău, București /
Japanese garden in Herăstrău park, Bucharest.

Foto / Photo: M. Bostenaru, 2017.

Abordări proprii în cercetare și viziuni de arhitectură ale grădinii japoneze

Am avut ocazia la Universitatea din Karlsruhe să beneficiaz de îndrumarea arhitectului peisagist Dieter Kienast (Freytag, 2015), la două proiecte de școală: grădina Tate Gallery, în final proiectată de acesta și un proiect utopic, grădina paradisului. În concordanță cu preferințele manifestate în proiectare am fost îndrumată să studiez abordarea lui Isamu Noguchi și așa am studiat schimbul de influență dintre grădinile japoneze și grădinile europene. Grădinile japoneze au o componentă importantă de filosofie în conformarea peisajului, astfel amintim filosofia Zen de la baza grădinii uscate și a pavilionului de ceai deopotrivă. Isamu Noguchi a fost și el influențat de filosofia Zen (Konecni, 2016). În Europa filosofia Zen se reflectă și în vederea Zen a numai unei părți semnificative din peisaj, cum o amintește Christopher Alexander (1977) în *Pattern Language*⁴. În principiul grădinii japoneze aceasta se numește shakkei, împrumutarea peisajului din mezo- și macro-peisaj. Tranziția din *Pattern language* m-a trimis la ideea de parcurs, care în grădinile europene, de exemplu, cele franceze, este

4 Christopher Alexander, p.642: „The archetypal zen view occurs in a famous Japanese house, which gives this pattern its name. A Buddhist monk lived high in the mountains, in a small stone house. Far, far in the distance was the ocean, visible and beautiful from the mountains. But it was not visible from the monk's house itself, nor from the approach road to the house. However... on the far side of the courtyard there was a slit in the wall, narrow and diagonal, cut through the thickness of the wall. As a person walked across the court, at one spot, where his position lined up with the slit in the wall, for an instant, he could see the ocean. And then he was past it once again, and went into the house. The view of the distant sea is so restrained that it stays alive forever. Who, that has ever seen that view, can ever forget it? That is the essence of the problem with any view. Gradually it will become part of the building, like the wallpaper, and the intensity of its beauty will no longer be accessible to the people who live there.”

Own approaches in research and architecture visions of the Japanese garden

At the Karlsruhe University I had the opportunity to benefit of the supervision of the landscape architect Dieter Kienast (Freytag, 2015), at two school projects: the Tate Gallery garden and the utopia paradise garden. According to the preferences shown in design I was mentored to study the approach by Isamu Noguchi and so I studied the influence exchange between the Japanese gardens and the European gardens. The Japanese gardens have an important component of philosophy in the shaping of landscape, as we mention the Zen philosophy at the basis of the dry garden and of the tea house in the same measure. Isamu Noguchi was also influenced by the Zen philosophy (Konecni, 2016). In Europe the Zen philosophy is reflected in the Zen view of only a significant part of the landscape, as mentioned by Christopher Alexander (1977) in *Pattern Language*⁴. In the principles of the Japanese garden this is called shakkei, the borrowing of the landscape from the mezzo- and macro-landscape. The transition in *Pattern language* led me to the idea of route, which in the European gardens, for example, French gardens, is represented by the labyrinth. The paradise garden

4 Christopher Alexander, p.642: „The archetypal zen view occurs in a famous Japanese house, which gives this pattern its name. A Buddhist monk lived high in the mountains, in a small stone house. Far, far in the distance was the ocean, visible and beautiful from the mountains. But it was not visible from the monk's house itself, nor from the approach road to the house. However... on the far side of the courtyard there was a slit in the wall, narrow and diagonal, cut through the thickness of the wall. As a person walked across the court, at one spot, where his position lined up with the slit in the wall, for an instant, he could see the ocean. And then he was past it once again, and went into the house. The view of the distant sea is so restrained that it stays alive forever. Who, that has ever seen that view, can ever forget it? That is the essence of the problem with any view. Gradually it will become part of the building, like the wallpaper, and the intensity of its beauty will no longer be accessible to the people who live there.”

reprezentat de labirint. Grădina paradisului pe care o propun este labirintul din povestea frumoasei din pădurea adormită. Tufe de spini au crescut, dar pe parcurs sunt grădini care simbolizează anotimpurile, elementele, stările sufletului din filosofia orientală (Fig. 14 a, b). Este și ceea ce parcurge personajul în Sunetul muntelui. Finalul parcursului este grădina Zen, precum la Ryoan Ji, Kyoto zen garden. Grădina templului datează din aceeași perioadă cu ceremonia ceaiului (Fig. 14c).

which I propose is the labyrinth in the fairy tale of Sleeping beauty. The thorn bushes grew, but on the route there are gardens which symbolize the stages, the feelings in the oriental philosophy (Fig. 14 a, b). It is also what goes through the main character in the Sound of the mountain. The final of the route is the Zen garden, as at Ryoan Ji, Kyoto zen garden. The garden of the temple is from the same period as the tea ceremony (Fig. 14c).

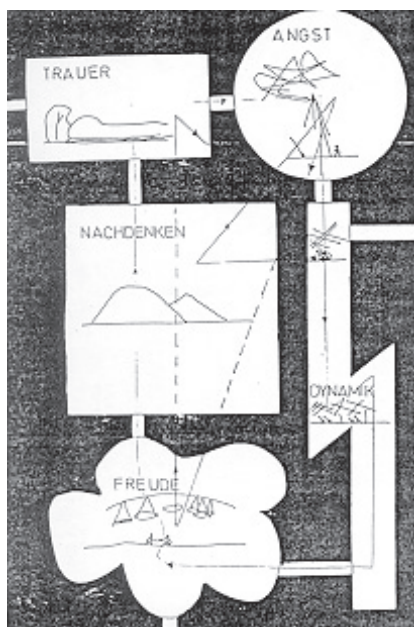

Fig. 14 Propunere de grădină a paradisului, proiect M. Bostenaru 1997 / Proposal of a paradise garden, project M. Bostenaru 1997.

- a. întregul parcurs / whole route
- b. Macheta grădinii Zen / Model of the Zen garden
- c. Ryoan Ji, Kyoto zen garden (sec. XV) / Ryoan Ji, Kyoto zen garden (XVth century)

Foto / Photo: cquest, wikipedia

Discuție și concluzii

Grădinile japoneze dincolo de principii estetice sunt subordonate principiilor filosofice. Grădina, ca și aranjamentul florilor, reflectă ordinea cosmică, cum am văzut la ordinea anotimpurilor în grădina proprie propusă (Fig. 15). Pavilionul de ceai, ceremonia ceaiului fiind un element de educație la fel de important ca ikebana în cultura japoneză, este un element iubit în grădini. Astfel, și elementul construit este prezent.

În Europa arta japoneză de a conforma natura a pătruns mai întâi în contextul expozițiilor de artă a grădinilor, incluzând prezența institutelor culturale care prezintă acest tip. La Roma și villa Medici, Academia franceză, și institutul olandez și villa Massimo Academia germană și Academia americană prezintă grădini în stilul țărilor respective.

Discussion and conclusions

The Japanese gardens apart of aesthetical principles are subordinated to philosophical ones. Going back to both garden and flower arrangement, the cosmic order is reflected (Fig. 15). The tea house, the tea ceremony being an education element as important as ikebana in the Japanese culture, is a beloved element in the gardens. This way also the constructed element is present.

In Europe the Japanese art to shape nature came first through the context of the exhibitions of garden art, including the presence of cultural institutes which present this type. In Rome, villa Medici (the French academy), the Dutch institute, and villa Massimo (the German academy) and the American Academy present gardens in the style of the respective countries.

Fig. 15. Expoziție Ikebana la Institutul Cultural Japonez din Roma / Ikebana exhibition, Japanese Cultural Institute in Rome.

Foto / Photo: M. Bostenaru, 2016

Grădina paradisului este o grădină ideală, care ar putea fi transpusă numai în cadrul unei astfel de expoziții și nu ca parc. Grădinile japoneze au fost influențate de grădinile chineze până în perioada Edo (în jur de 1600) când au căpătat personalitate proprie. Elementele din grădina propusă le urmează pe cele din filozofia budista din lanternele piatră. Grădina paradisului este și o tipologie a grădini japoneze din perioada Heia, a sectei Amida. Cea mai celebră grădină este Phoenix Hall a templului Byōdō-in, construit în 1053, în Uji, lângă Kyoto, patrimoniu UNESCO. Kyoto este de fapt orașul cel mai bogat în grădini japoneze: grădini private, parcuri, grădini ale templelor sau ale castelului, înglobate în orașul modern. O altă grădină a paradisului din Kyoto este grădina templului Jōruri-ji. Ideea de parcurs din grădină, în labirint în jurul unui element central, este conformă cu ideea grădinii de promenadă japoneze, Kaiyū-shiki-teien. Acestea au apărut în perioada Edo la nobili sau militari. Deseori acestea reproduc imagini din literatură: romane sau poeme. Parcursul e însă în jurul unui lac nu al grădinii Zen ca în propunerea noastră. În Kyoto întâlnim și alte grădini de tip curte, cum ar fi la vile sau o fostă grădină militară Hermitage devenită templu budist.

The paradise garden is an ideal garden, which could be transposed only in the frame of such an exhibition and not as a park. The Japanese gardens were influenced by the Chinese gardens up to the Edo period (around 1600) when they got own personality. The elements in the proposed gardens follow those in the Buddhist philosophy in the stone lanterns. The paradise garden is a typology of Japanese gardens from the Heia period, of the Amida sect. The best known is Phoenix Hall of the Byōdō-in temple, constructed in 1053, in Uji, near Kyoto, UNESCO heritage. Actually Kyoto is the city richest in Japanese gardens: private gardens, parks, gardens of the temples or of the castles, embedded in the modern city. Another paradise garden in Kyoto is that of the temple Jōruri-ji. The idea of route in the garden, a labyrinth around a central element, is in conformity with the idea of the Japanese promenade garden, Kaiyū-shiki-teien. These appeared in the Edo period at noblemen and warlords. Often they reproduce images from literature: novels or poems. But the route is around a lake, not around a Zen garden like in our proposal. In Kyoto we find also other gardens of courtyard type, for example at villas or a former military Hermitage garden which became Buddhist temple.

Bibliografie / Bibliography

ALEXANDER, Christopher. A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction. Oxford University Press, 1977.
BORZA, Alexandru. Grădina Botanică din Cluj, Gazeta ilustrată, 1939.
FREYTAG, Anette. Dieter Kienast: Stadt und Landschaft lesbar machen. Zürich: gta Verlag 2015.
KAWABATA, Yasunari. Sunetul Muntelui, Humanitas, 2016.
KONEČNÍ, Vladimír J.. Moerenuma Park in Sapporo, Japan: Isamu Noguchi's Chef-d'Oeuvre. Art and Design Review, 4, 64-76. <http://dx.doi.org/10.4236/adr.2016.43009>, 2016.
LOPARCO, Stefania. I giardini giapponesi in Italia. Unpublished thesis (tesi di laurea) -- Università degli studi di Roma „La sapienza”, anno accademico 2007-2008. Photocopy of typescript.
ZDENĚK Hrdlička und Věnceslava Hrdličková. Japanische Gartenkunst. Fotografien von ZDENĚK Thoma. Dausien, 1996 .

Webografie / Webography

Wikipedia https://en.wikipedia.org/wiki/Japanese_garden
Wien jetzt oder nie <https://www.wien.info/de/sightseeing/gruenes-wien/fernoestliche-gartenkunst>
Planten un blomen <http://plantenunblomen.hamburg.de/>
Japangarten Karlsruhe http://www.karlsruhe.de/b3/freizeit/gruenflaechen/parks_gruenanlagen/stadtgarten/japangarten.de
Istituto Giapponese di Cultura Roma http://www.jfroma.it/previous/index.php?option=com_content&view=article&id=7&Itemid=32&lang=it
Grădina botanică Jibou http://www.ccbjb.ro/ro/harta/html/16_gradina_japoneza_mare.html
Cadastrul verde Timișoara <http://www.primariatm.ro/ik/index.php?meniul=2&viewCat=3178§iune=pri maria>
Lista grădinilor botanice https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_gr%C4%83dinilor_botanice#Rom.C3.A2nia
Bronte, Emily. Wuthering Heights, <http://www.gutenberg.org/ebooks/768>